

Kúria végzés

Az ügy száma: Bfv.II.320/2016/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke
 . Krecsik Eldoróda előadó bíró
 . Tóth Györgyi bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. szeptember 21.

Az ügy tárgya: lopás büntettének kísérlete

Terhelt(ek) : ... I. rendű terhelt

Elsőfok: Járásbíróság 2013. október 16-án - nyilvános tárgyaláson - meghozott 1.B.587/2012/22. számú ítélete

Másodfok: Törvényszék 2015. január 16-án meghozott 1.Bf.101/2014/3. számú ítélete

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: ... I. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette miatt ... és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben ... I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Járásbíróság 1.B.587/2012/22. számú ítéletét, valamint a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.101/2014/3. számú ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Szolnoki Járásbíróság a 2013. október 16-án meghozott és kihirdetett 1.B.587/2012/22. számú ítéletében ... I. rendű

terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett lopás büntetében, mint társtettes, mely cselekmény kísérleti szakban maradt [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont].

Ezért őt 1 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, valamint 188.022 forint vagyonekbeosztást rendelt el vele szemben. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Kimondta, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a kiszabott szabadságvesztésből annak kétharmad része kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság elrendelte a terhelt pártfogó felügyeletét.

Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította és rendelkezett a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

- [2] A kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék a 2015. január 16-án tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.101/2014/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terheltre vonatkozó részében megváltoztatta:

a terhére megállapított társtettesként, folytatólagosan elkövetett lopás büntetése kísérletét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és (4) bekezdés b) pontja szerint minősítette. A kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 év 10 hónapra felemelte. Az I. rendű terheltet 2 év közügyektől eltiltásra is ítélte. A szabadságvesztés felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezést mellőzte. Pótlólag rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelről.

Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezés folytán felülbírált részét az I. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

II.

- [3] A jogerős ítélet ellen ... I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt arra hivatkozással, hogy a büntető anyagi jogszabály megsértése miatt törvénysértő büntetés kiszabására került sor. Indítványa szerint a másodfokú bíróság hátrányos helyzetbe hozta azzal, hogy a törvény időbeli hatályával kapcsolatos rendelkezéseit megsértve bírálta el a cselekményét az elbíráláskor hatályos jogszabály szerint annak ellenére, hogy az számára kedvezőtlenebb, mint az elkövetéskori jogszabály. Az elsőfokú bíróság ugyanis a 2011. április 15. és május 29. között elkövetett cselekményét az 1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - alapján minősítette három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő lopásnak. Ezzel szemben a másodfokú bíróság az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény - továbbiakban - Btk. alapján minősítette egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő lopásként és erre figyelemmel súlyosította a büntetését, amely ennél fogva törvénysértő. Erre tekintettel felülvizsgálati indítványának kivizsgálást kérte.

- [4] A Legfőbb Ügyészség a BF.361/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott

határozatok hatályában fenntartását indítványozta. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen járt el, amikor az I. rendű terhelt terhére megállapított cselekményt üzletszerűen elkövetettnek is minősítette. Ezáltal mind az elkövetéskori - korábbi - Btk., mind az elbíráláskori Btk. szerint az elbírált cselekmény büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, vagyis azonos volt. Miután azonban az elbíráláskor hatályos Btk. a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében a terheltre kedvezőbb rendelkezést tartalmaz, az enyhébb elbírálás címén e törvény alkalmazása volt törvényes.

- [5] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.

III.

- [6] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítvány tartalma szerinti - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdés] bírálta felül.
- [7] Ennek során a felülvizsgálati indítványt érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.
- [8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak. A felülvizsgálat csak a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapul vételével vehető igénybe.
- [9] A Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja az anyagi jogszabálysértésekre alapított felülvizsgálati okokat határozza meg, míg az (1) bekezdés c) pontja a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában pontosan meghatározott ún. abszolút eljárási szabálysértések esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [10] Emellett a Be. 423. § (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye.
- [11] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

- [12] A Kúria az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában sérelmezett büntető anyagi jogi szabálysértés kapcsán, tehát az alkalmazott törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés megsértésével összefüggésben a következőket állapította meg.
- [13] A Btk. 2. §-ában foglaltak értelmében a bűncselekményt főszabályként az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha azonban a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.
- [14] A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - egyebek mellett - akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a büntető anyagi jog szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetés kiszabására került sor. A Be. hivatkozott rendelkezése értelmében tehát a büntető anyagi jog szabályának megsértése csak akkor képez felülvizsgálati okot, ha ahhoz törvénysértő büntetés kiszabása társul. [BH 2014.293]
- [15] Jelen ügyben azonban ez a felülvizsgálati ok nem áll fenn.
- [16] Egyrészt azért, mert - a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal ellentétben - az ügyben első fokon eljáró Szolnoki Járásbíróság is a terheltre kedvezőbbnek tartott elbíráláskori Btk-t alkalmazta az I. rendű terhelt terhére rótt cselekmény elbírálása (s így jogi minősítése) során. Ezt a másodfokú bíróság szintén megállapította ítéletében (másodfokú ítélet 4. oldal első bekezdés).
- [17] A másodfokú bíróság az időbeli hatályra vonatkozó rendelkezés alkalmazásától függetlenül állapította meg, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I. rendű terhelt cselekménye kapcsán az üzletszerű elkövetést, mint minősítő körülményt nem értékelte. Helyesen fejtette ki, hogy az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a bűncselekmények elkövetése idején az I. rendű terhelt rendszeres jövedelemmel nem rendelkezett. Az I. rendű terhelt és társa a bűncselekmények elkövetésével megszerzett fémhulladék értékesítése útján rendszeres bevételhez jutott. A II. rendű terhelt elismerte, hogy a fémlopásból származó bevételből fedezték kiadásait. Akkor mentek újra a sértett telephelyére vissza, ha az értékesítésből kapott pénz elfogyott. Ekként az I. rendű terhelt és II. rendű terhelt társa cselekményüket - figyelemmel a Btk. 459. § (1) bekezdés 28) pontjában foglaltakra - üzletszerűen követték el.
- [18] Megjegyzi a Kúria, hogy miután a terheltek - s közöttük az I. rendű terhelt - terhére az első fokon eljáró ügyész súlyosításért fellebbezést jelentett be, amelyet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség a tényállás kiegészítésével és az üzletszerűség megállapításának indítványozásával fenntartott, a másodfokú bíróságot a súlyosítási tilalom nem kötötte.
- [19] Helyesen állapította meg mind az elsőfokú bíróság, mind a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű terhelt számára az új, az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazása a kedvezőbb (elsőfokú ítélet 9. oldal 3. bekezdés; másodfokú ítélet 4. oldal első bekezdés).

- [20] A Kúria - amint azt a Legfőbb Ügyészség átirata is tartalmazza - ezt kiegészíti azzal, hogy az irányadó tényállás szerint a terheltek által az ugyanazon sértett sérelmére, egységes akarat-elhatározással, rövid időközönként elkövetett lopási cselekmények útján eltulajdonított, valamint eltulajdonítani szándékozott tárgyak együttes értéke 1.422.208 forint volt. Ez mind az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 138/A. § b) pontja szerint, mind az elbíráláskor hatályos Btk. 459. § (6) bekezdés b) pontja szerint nagyobb értéknek minősül. A nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett lopás büntettének büntetési tétele pedig mind a korábbi Btk. 316. § (5) bekezdés b) pontja, mind a jelenleg hatályos Btk. 370. § (4) bekezdés b) pontja alapján egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés. Az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos Btk. szerint tehát a bűncselekmény törvényi fenyegetettsége azonos a cselekmény törvényes minősítése mellett.
- [21] Ugyanakkor a 4/2013. (X.14.) BK vélemény szerint határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása alapot ad - enyhébb elbírálás címen - az új törvény alkalmazására. Jelen ügyben ez a helyzet állapítható meg.
- [22] Mindezek alapján az alapügyben eljáró bíróságok helyesen alkalmazták az elkövetéskor hatályos jogszabállyal szemben az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvényt a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján, miután annak - egyéb hátrányosabb rendelkezések hiányában - a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezései enyhébb elbírálást eredményeztek.
- [23] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a büntetés revíziójára csak akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénytől minősítése, vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt került sor törvénytől büntetés kiszabására. Miután az elbírált cselekmények minősítése törvényes, és a már kifejtettek okán más anyagi jogszabálysértés sem történt, a kiszabott büntetés mértékét a Kúria nem vizsgálhatta. [EBH 2011. 2387]
- [24] Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyet, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [25] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy

rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

, 2016. szeptember 21.

- . Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Györgyi bíró

Kiadmány hitelélül:

Horváth Anita
bírószági ügyintéző